

☞ KNIVSHULT ☜

En gård och dess invånare under 300 år

Sammanställt av Marika Lagervall

Denna släktbok tillägnas min farmor

FÖRORD

Detta häfte är en sammanställning under den forskning på min farmors fars anfäder och gården Knivshult som jag gjort under de senaste åren. Den gör inga anspråk på att vara komplett på något sätt, eller ens färdig, utan kan snarare ses som en lägesrapport där jag presenterar allt jag hittills hittat. Jag har följt släkten så långt tillbaka jag kunnat och även försökt spåra sidogrenar som flyttat från gården även om det inte lyckats i motsvarande utsträckning. Vidare har jag skrivit några sidor om gårdens och socknens historia och om namntraditioner och gamla arvsregler för att få bättre förståelse för det övriga materialet. Det finns en schematisk lista över de släktingar som bott på gården som jag hoppas ska vara lättförståelig och sist har jag lagt en mer utförlig sådan. Den långa listan har register i slutet så det ska gå lätt att hitta i den.

Den här släkten är som sagt långt ifrån färdigforskad och om någon hittar fel eller brister eller har material som kan vara till nytta så skulle jag vara väldigt tacksam om ni kontaktar mig. Tills vidare önskar jag trevligt läsning och slutar med att rikta ett stort tack till de som hjälpt mig hittills.

Göteborg december 1996

Marika Lagervall
Tenorgatan 12
421 38 Västra Frölunda
031-47 12 96

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Del 1: Rogberga och Knivshult

Rogberga socken	5
Knivshult	6
Karta över Rogberga socken	8
Släkten på Knivshult	9
Andra invånare på Knivshult än släkten	12
Namn arv och gårds arv	14
Källförteckning	17
Bilaga 1: Släkten Frisk på Hølgaryd	18

ROGBERGA SOCKEN

Rogberga är en socken i Tvetå härad, Jönköpings län, och belägen söder om Huskvarna och sydost om Jönköping. Angränsande socknar är i öster Hakarp och Öggestorp, i söder Ödestugu och i väster Barnarp och Ljungarum.

Dess historia är gammal och talrika fynd har daterats så långt tillbaka som stenåldern. Att fynden sträcker sig över en lång tidsperiod visar på att platsen varit kontinuerligt bebodd under en mycket lång tid. Bland exemplen kan nämnas stenyxor från stenåldern, gravrösen från järnåldern och en runsten från vikingatiden. Från medeltiden och framåt utgör Rogberga by sockencentrum och här ligger kyrkan. Denna gamla kyrka, som byggdes på medeltiden, utsattes för plundring, bränder och ombyggnader, men ersattes inte helt och hållet förrän den nya kyrkan byggdes 1868.

Första gången namnet Rogberga dyker upp i den skrivna historien är 1250 då drottning Katarina ger Rogberga by till Gudhems kloster. Hur socknen såg ut och vilka gårdar som då ingick i den finns dock tyvärr inga uppgifter om förrän på 1500-talet genom Gustav Vasas jordeböcker. Den första jordeboken är från 1543 och den räknar upp 34 hemman inklusive prästgård. I nästa jordebok 1568 har så många som ytterligare 17 tillkommit.

1600-talet blev det dramatiskt århundrade för socknen. Under det nordiska sjuårskriget trängde en dansk här upp längs Nissan och vidare upp mot Östergötland och på vägen härjades många socknar i södra Vätterbygden. Ett nytt krigståg drog förbi 1612 och nu brändes kyrkan ner. Danskarna mötte dock hårt motstånd här och besegrades av den lokala bondebefolkningen som gått samman under befäl av Mickel i Tenhult. En minnsten över händelsen restes 1897 utanför stationen.

1642 eldhärjades kyrkan igen, denna gång förorsakat av gnistor från en eldsvåda i en intilliggande bondgård. Med hjälp av bidrag från församlingar runt omkring och från riksdrotsen greve Per Brahe på Visingsö byggdes den upp igen och mot slutet av seklet gjöts nya klockor och en ny predikstol sattes in. Under 1700-talet får kyrkan takmålningar och ett orgelverk men inte förrän 1817 utförs en om- och tillbyggnad och då tillsätts ett kyrkoråd. Från mitten av seklet hade dock kyrkan börjat bli för trång till den växande befolkningen och 1867 revs den gamla medeltidskyrkan till förmån för en helt ny och större som invigdes året därpå. Den gamla kyrkan låg ca 20 meter söder om den nuvarande. Även om den gamla kyrkan är borta finns många föremål från den sparade i den nya. Predikstolen t.ex. är den gamla som tillkom på 1660-talet och det finns även flera ljuskronor och ljusstakar bevarade.

1800-talets stora händelser var annars skiftet och skolväsendet. Undervisningen kom igång en bit in på seklet, först med hjälp av en ambulering lärare och sedan från 1878 med fast anställd lärare. Samhällets första folkskola invigdes år 1910.

Vid mitten av 1800-talet fanns 1516 invånare i socknen fördelade på 211 hushåll men därefter började den stora utvandringen, delvis till följd av nödåren 1866-68. Kulmen inträffade 1881-1900 då totalt 239 personer emigrerade. 1949 hade socknen som jämförelse en folkmängd på 1922 personer.

KNIVSHULT

Första gången Knivshult dyker upp i offentliga handlingar är i Gustav Vasas jordebok från 1568 som en av de 17 gårdar som tillkommit sedan 1543. Gården bör alltså ha byggts mellan dessa båda årtal och gårdsnamnet är sannolikt också från denna tid. Det senare namnledet, hult, betyder ”dunge” och är oftast sammansatt med ett trädnamn såsom Ekhult eller Lindhult. Förleden ”Knif” (som den stavades förr) ger dock ingen logiskt betydelse till hela namnet. Man skulle kunna tänka sig att ”knif” kanske är namnet på några mycket spetsiga träd som kanske likande knivar men i så fall borde det inte finnas något foge-s i namnet (Kniv-s-hult). En rimligare förklaring är att Knif i detta fall är ett namn på en person, troligen densamme som först byggde gården. Namnet kan vara ett s.k. tillnamn, dvs. ett smeknamn som någon hade fått för att han på något sätt påminde om en kniv, men det troligaste är nog ändå att det är ett soldatnamn. Möjligen kan det också anspela på de flintknivar från stenåldern som har hittats på Knivshults ägor.

Den äldsta invånaren som jag har hittat heter Peder P:son (P:et i efternamnet står troligen för Per eller Peder vilka ofta användes omväxlande för samma person) och föddes omkring 1609. Han blev hela 80 år, en mycket hög ålder på den tiden. Troligen är han anfader till släkten Håkansson, men detta kan jag inte bevisa. Delvis samtidigt fanns också en Peder Håkansson, som dog 1677 i okänd ålder. Trots att jag inte vet något om deras släktskap med varandra eller senare personer på gården har jag placerat in dem i släkträdets. Det är naturligtvis möjligt att det stämmer som jag har gjort det men det kan också var helt annorlunda. Det enda materialet jag haft att utgå från för 1600-talet och början av 1700-talet är dopböckerna och dessa är varken särskilt lättlästa eller utförliga. De börjar år 1666 och under de följande åren finns en rad notiser som jag använt för att få en bild av vilka som bodde på gården under denna tid. Av de personer som dyker fram ur kyrkoboken kan man efter hand urskilja att det redan i slutet av 1600-talet måste ha funnits minst två hushåll på gården. Det finns nämligen två stycken Jon Persson som är födda ca 1655-60 respektive 1674 och dessa kan varken vara bröder eller far och son. Troligen är de släkt med varandra men om de är kusiner, farbror och brorson eller något annat törs jag inte svara på. Säkert är i alla fall att det vid sekelskiftet finns två familjer på gården.

Husfadern i den ena familjen heter Jon Persson och hade 1680 gift sig med Elin Jonsdotter i Ubbarp. De fick troligen 6 barn fram till 1701 varav åtminstone två dog som små. Yngste sonen i den här familjen hette Johan och var född 1698. Han gifte

sig med Kierstin som var 4 år yngre och tog över gården. I de första husförhörslängderna står han som ägare. En trolig son till dem har jag lyckats spåra men längre har jag inte kommit där. Husfadern i det andra hushållet hette Håkan Pedersson och var född 1668. Han gifte sig med Sigrid Jonsdotter i Fagraslätt 1692 och fick 6 barn mellan 1695 och 1708. Den äldsta dottern, Sigrid, gifte sig med bonden Jon Svensson Frisk på Heljaryd och blev anmoder till åtskilliga generationer av släkten Frisk på den gården. Av de övriga barnen dog minst två relativt unga. Yngste sonen var den förste Håkan Håkansson och det var hans ättlingar som fortsatte bruka gården. Jon och Håkan är med största sannolikhet släkt men ålderskillnaden är för stor för att det ska vara troligt att de är bröder. Snarare är Håkan bror med den andra Jon Persson som föddes 1674. Förutom dessa båda familjer fanns det fler personer på gården, men jag har inte kunnat avgöra om de är släkt, husfolk eller tillhör ett tredje hushåll. (De efterföljande generationerna står uppräddade på nästa sida).

Under 1800-talet förrättades laga skifte i hela socknen, 1844 på Knivshult. Under detta sekel fanns också betydligt fler hus än både tidigare och senare. För hela gården fanns sammanlagt 7 backstugor, två dagsverkstorp och ett soldattorp. De löd under namn som Stina-Gretas, Skarprättare Mörks, Dalen, Björns, Lindhult, Sjöbo, Rudda, Västerskog, Karlsberg och Sandvik. Alla dessa är nu rivna.

År 1850 omfattade Knivshult 549 ha och 14 hushåll med sammanlagt 57 invånare. Till gården hörde också en häst, 8 oxar, 12 kor, 6 ungdjur, 20 får och 3 svin. Ett sekel senare finns det 5 gårdsenheter som ägdes av Gustav Bertil Lejon (1:2), Håkan G. Håkansson (1:3), Karl Wilhelm Gustavsson (1:4) och Fritz Hellquist (1:5 och 1:6). Djurbeståndet uppgick nu till sammanlagt 6 hästar, 16 kor, 5 kvigor, 1 kalv, 4 svin och 158 höns. Av ägarna är det endast Håkan Håkansson som hör, mig veterligt, till den släkt som brukat gården sedan 1600-talet. Det är svårt att säga om den gårdsenhet han bor på är den ursprungliga, men det är knappast troligt. Sedan släkten 1865 återvände till gården för att stanna är det i alla fall den här gårdsenheten som har brukats och ärvts. Det nuvarande boningshuset är uppfört 1922 medan ekonomibyggnaderna är tio år äldre. Det äldsta huset i hela Knivshult var från 1880 i min källa (från 1949). Den största marken hade enhet 1:5 och därefter 1:2.

Som en rolig detalj kan jag också nämna att Knivshult i den gamla kyrkan hade bänkrad 20 tillsammans med Ubbarp och därmed satt ganska långt ner i kyrkan.

Släktingar och förmodade släktingar på gården fram till den första husförhörslängden börjar, dvs. 1600-talet och början av 1700-talet.

Förklaringar: Namn i fetstil är personer som återkommer mer än en gång, parentes markerar osäkert släktskap och * att jag inte hittat personen men gissar att han funnits. g.m. betyder 'gift med'.

a) period med osäkra släktskap

*(Peder)

- *(**Håkan**)

- **Peder 1609-1689**

*(**Håkan Pedersson**)

- **Peder** död 1677

(**Peder Håkansson** död 1677)

- **Håkan** född 1668

- Anders död 1682

- Kirstin född 1673

- Jon 1674-1677

(**Peder Pedersson 1609-1689**)

- Karin död 1705

- Håkan död 1686

- Ingrid

g. 1667 m. Hans Larsson i

Miälaryd

- Sara

g. 1683 m. Jon Thorsson i Målen

- **Jon** död 1736

b) period med säkra släktskap

Håkan Pedersson 1668

g. 1. 1692 m. Sigrid Jonsdotter -1728

g. 2. 1729 m. Elin Arfvidsdotter

Barn i första giftet:

- Sigrid född 1695

g.m. Jon Svensson Frisk i Helgaryd

- Pehr född 1698

- Karin född 1700

- Jöns 1701-1713

- Lars 1705-1733

g. 1732 m. Maria Månsdotter

- **Håkan** född 1708

Jon Persson död 1736

g. 1680 m. Elin Jonsdotter,
Ubbarp

- Karin död 1689

- Karin född 1690

- Peder född 1692

- Håkan född 1697, död ung

- **Johan** 1698

- Ingrid född 1701

Johan Jonsson född 1698

g.m. Kierstin född 1702

- **Måns** född 1727

Första husförhörslängden och ca ett sekel framåt (ca 1730-1830)

Håkan Håkansson 1708-1763

- g. 1. m. Anna Andersdotter 1710-1758
- g. 2. 1760 m. Annika Jonsdotter född 1729

Barn i första giftet:

- Håkan 1736-före 1739
- **Håkan** född 1739
- Catharina "Cajsa" född 1744
- Sigrid född 1747
- **Peter** född 1751

Barn i andra giftet:

- Anna 1761-1762
- Jon 1763-1768

Måns Jonsson född 1727

- g.m. Cathrina född 1730
- Jonas 1763
- g.m. Annicka Andersdotter
- Peter född 1764

Håkan Håkansson född 1739

g.m. Anna Persdotter 1732

- **Håkan** 1765-1809
- Annika 1767-1782
- Peter 1770-1779
- Lars 1774-1775

Peter Håkansson född 1751

g.m. Ingeborg Jonasdotter född 1749

- Håkan född 1778, död ung
- Brita född 1781, död ung
- Stina född 1783
- Anders född 1787
- Anna född 1789

Håkan Håkansson 1765-1809

g.m. Stina Johansdotter född 1767

- Anna född 1792
- **Johan** 1794-1867
- Catharina 1796-1797
- Catharina 1799
- Håkan 1801-1805
- Peter född 1804
- Maria "Maja" född 1806

Denna familj bodde på L. Westansjö:

Johan Håkansson 1794-1867

g.m. Elisabeth "Lisa" Bengtsdotter
1793-1865

- **Håkan** född 1820
- Cathrina 1821-1828
- Maria "Maja" född 1824
hennes oäkta son Anion 1847-1854
- Gustaf 1829-1859
- Cathrina 1833-1839

De sista generationerna (ca 1830 och framåt)

Håkan Jaensson född 1820

g. 1957 m. Britta Ulrika Persdotter född 1826

- Per Alfred 1857-1945

- Gustaf 1860-1890

- Mathilda "Tilda" 1863

- **Claes** 1868-1959

Claes Håkansson 1868-1959

g.m. Emmy Olivia Andersdotter 1872-1929, född i Ödestugu

- Astrid "Asta" 1900-1988

- **Håkan** Gunnar född 1902

- Karin Maria född 1905

- Märtha född 1910

Håkan Håkansson född 1902

g.m. Ebba 1916-1991

- Birgit

- **Hans**

- **Marianne**

Klas Håkansson, Knivshult

ANDRA INVÅNARE PÅ KNIVSHULT ÄN SLÄKTEN

Från första husförhörslängden fram till mitten av 1800-talet

Anders född 7/7 1710
g.m. Karin född 9/7 1721
- Jöns född 26/2 1752
- Caisa född 19/8 1750

Enkan Märit Andersdotter 1677-1757

Sven Elmgren

Jonas Andersson född 1773
g.m. Catharina Håkansdotter född 1771
- Anders född 1807
- Jonas född 1811

Måns Jonsson född 1727
g.m. Catharina Jonsdotter född 1730

Håkan Håkansson född 1750 (ej född i Rogberga)
Kerstin född 1702
Stina född 1767
Catharina född 1768
Lars född 1772

Sven född 1749
Enkan Maria född 1716

Peter Andersson född 1763
g.m. Annicka Jonsdotter född 1765
- Anders Johan född 1796
g.m. Maja Lisa Hansdotter född 1803
- Peter född 1824

Swen Andersson född 1780 i Habo
g.m. Stina Greta Jonasdatter född 1787

Måns Andersson född 1771 i Jersnäs
g.m. Lisa Johansdotter född 1771
- Sara Stina född 1801

Johannes Andersson född 1796
Enkan Stina Petersdotter född 1783

- Anders född 1821
- Johan född 1822

Jonas Månsson född 1763

- Petter Månsson född 1764
g.m. Lisa Andersdotter född 1765
- Stina född 1795
  - Anders född 1799

inhyses Petter Andersson född 1756

- Magnus Månsson född 1796 i Forserum
g.m. Catharina Andersdotter född 1795
- Johannes född 1819 i Barnarp
  - Inga Maja född 1824
  - Stina Lisa född 1825
  - Britta Lena född 1830

Sven Andersson född 1788 i Yggestorp

- Eric Håkansson född 1784 i Barnarp
g.m. Johanna Jonasdatter född 1793
- Britta Stina född 1818
  - Johannes född 1824
  - Maja Lena född 1830

inhyses Jonas Isaacsson född 1758
g.m. Lirken Johansdotter född 1766

- Johannes Nilsson född 1796 i Yggestorp
g.m. Stina Petersdotter född 1794
- Anders född 1820

- Nils Ifvarsson född 1788
g.m. Catharina Jönsdotter född 1792
- Elisabeth född 1815
  - Johan född 1821
  - Maja Lena född 1824
  - Sven född 1827
  - Stina Greta född 1831

NAMNÄRV OCH GÄRDSÄRV

Namnskicket i allmänhet

Under 1600 och 1700-talen och början av 1800-talet var namnskicket hos bönder mycket strikt. Det fanns en stark känsla för hur namngivning skulle gå till och vilka namn som var acceptabla och vilka som inte var det. Regeln var att äldste sonen skulle ha sin farfars namn och andre sonen sin morfars, äldsta dottern skulle ha sin mormors namn och andra dottern sin farmors. Denna regel kunde dock brytas om en släkting dött nyligen innan barnets dop, eftersom man då ofta uppkallade barnet efter släktingen. Ytterligare barn kunde uppkallas efter andra släktingar eller få namn som var vanliga i trakten. Det var inte vanligt att man uppkallade barn efter personer som ännu levde, men det förekom t.ex. att en son långt ner i en stor syskonskara kunde få sin fars namn. Det var också sed att uppkalla nyfödda efter avlidna syskon och när samma namn förekommer två gånger i samma syskonskara kan man vara säker på att det äldre syskonet dog innan det yngre föddes. Barndödligheten var hög under äldre tider så detta är mycket vanligt. I Knivshult har vi t.ex. två familjer under slutet av 1700- och början av 1800-talet som vardera hade två flickor döpta Catharina eller Cathrina. I den första familjen dog den äldsta som ettåring och i den andra dog båda, den första som 7-åring och den andra som 6-åring.

Under äldre tider var skillnaden mellan olika namn inte lika klar som den är idag och samma person kunde vid olika tillfällen använda olika namnformer. En Johan kunde under 1700-talet använda den franska motsvarigheten Jean liksom den omvända stavningen Jaen. Johans son kunde kalla sig antingen Johansson, Jaensson eller Jonsson. Andra namn i Knivshultssläkten som har flera varianter är: Jon-Jöns-Jonas, Pehr-Pär-Peder och Peter-Petter, Catharina-Cathrina-Caisa, Maria-Maia samt Anna-Annicka. När det gäller de nämnda flicknamnen var det ofta så att en flicka döptes till Catharina, Maria eller Anna men kallades sedan för Caisa, Maia eller Annicka och många gånger är enbart dessa smekformer utsatta.

Efternamn var i äldre tider ovanliga, särskilt hos allmogen. Man använde i stället sk. patronymikon, dvs. faderns namn följt av son eller dotter. Det gällde dock från början inte som ett namn utan som en upplysning om vems barn man var. Dessa namn började inte ärvas i sin helhet förrän i slutet av 1800-talet. Detta förde dock med sig att -dotternamnen försvann eftersom även döttrarna började ärva faderns hela patronymikon. Den första generationen som ärver patronymikon på Knivshult är Claes Håkanssons barn som inte heter Claesson/Claesdotter utan Håkansson. Bruket av patronymikon innebar också att en flicka inte tog sin mans "efternamn" när hon gifte sig utan behöll sitt eget patronymikon hela livet.

Namnarv och gårdsarv på Knivshult

Namnskicket på gårdar som denna var oftast tätt förbundet med gården och på så sätt var det extra viktigt att äldste sonen, som ju skulle ärva gården, hade ett släktnamn. I och med att äldste sonen oftast fick sin farfars namn var det ofta två namn som växlade på gården och så kunde det fortgå i sekler. På Knivshult tycks det från början ha varit namnen Håkan och Per eller Peder som växlade. I andra hand kunde Jöns-Jon-Johan komma och sedan Lars, Peter eller möjligen Anders. Den äldsta säkert bevisade anfadern hette Håkan Pedersson. Han döpte sina söner till Pehr, Jöns, Lars och Håkan. Samtidigt med honom bodde på Knivshult en Jon Persson. Jag vet inte säkert hur de är släkt, men att de är det stöds bl.a. av de namn de ger sina söner. Denne Jon döpte sina söner till Peder, Håkan och Johan. I båda syskonskarorna är äldste sonen döpt efter sin farfar, andre sonen efter det andra vanliga släktnamnet, dvs. Jöns och Håkan. Här är det inte omöjligt att de är döpta efter fadern i den andra familjen. Yngste sonen får i båda familjerna sin fars namn i någon form.

Redan i denna generation bryts dock räckan av Håkan och Pehr, eftersom det inte blir Håkans (född 1668) äldste son Pehr som tar över gården utan den yngste som bär hans eget namn. Den troligaste förklaringen på detta är att Pehr dog innan han uppnådde vuxen ålder. Jag har dock inte hittat dödsnotisen, något jag däremot har gjort för de nästföljande sönerna som blev 12 respektive 28 år. Det blev då den yngste sonen, Håkan, som förde släkten vidare. Denne Håkan (född 1708) fortsatte att hålla på traditionerna och döpte sin äldste son till Håkan efter farfar. När denne dog vid spädd ålder fick även näste son det namnet. De yngre sönerna fick namnen Peter och Jon. Håkan i den här generationen (född 1739) fortsatte traditionen och döpte sin äldste son till Håkan och följande söner till Peter och Lars.

Den tredje Håkan Håkansson i rad (född 1765) var den förste som bröt mot traditionerna och kallade sin äldste son Johan, antagligen efter hans morfar. Näste son heter i och för sig Håkan, men det var Johan som skulle föra släkten vidare. Yngste sonen hette traditionsenligt Peter. Johan Håkansson döpte sin äldste till Håkan men den yngste fick heta Gustaf, ett namn som överhuvudtaget inte förekommit tidigare i släkten. Håkan Jaensson (född 1820) bröt helt med de gamla traditionerna och döpte sina söner till Alfred, Gustaf och Claes och av en anledning som jag inte lyckats komma på var det den yngste sonen som ärvde gården. Alfred flyttade till Stockholm och fick en stor familj och Gustaf arbetade som dräng på olika gårdar tills han dog vid 30 års ålder.

Claes Håkansson, som stannade på Knivshult, döpte sin äldste son till Håkan (född 1902) och därmed fanns det en Håkan Håkansson på Knivshult för första gången sedan den tredje Håkan Håkansson dog 1809. Håkans son heter Hans och dennes son Daniel och det är knappast någon som längre kommer ihåg de gamla reglerna för namngivning. Efternamnet Håkansson lever dock kvar som ett sista minne av Håkan Jaensson, en man värd att minnas eftersom han återvände till gården sedan

hans familj bott på L. Westansjö i ett trettioårigt år. Släkten har alltså inte bott oavbrutet på gården sedan 1600-talet men alla som tagit över gården har varit födda på den och på så sätt finns det en obruten kontinuitet sedan Håkan Pedersson (född 1668). Under den tid familjen inte bodde där fanns det dock lustigt nog ändå en släkting på Knivshult, Catharina Jönsdotter Frisk gift med Nils Ifvarsson, men de var släkt i fjärde led, dvs. bryllingar, så det är inte säkert de visste om det.

Flickornas namn

Flickornas namnskick var det inte lika noga med eftersom det inte var de som skulle föra släkten vidare. Det är inte heller lika lätt att följa deras namngivning, eftersom de ofta döptes efter sin mormor och andra släktingar på moderns sida. Jag nöjer mig därför med att konstatera vilka namn som förekom. Under 1600- och 1700-talen var namnförrådet ganska fattigt och det fanns inte så många olika namn att välja på. De namn som förekom i släkten var Sigrid, Karin, Ingrid, Catharina, Maria och Anna-Annicka. Först med Håkan Jaenssons dotter Mathilda (född 1863) kom det in ett nytt namn i släkten.

Sidogrenar

En till intressant sak kan vara att följa sidolinjer i släkten och se hur släktnamnen bibehålls där, men det har inte varit helt lätt. Dels finns det inte många sidogrenar att följa och dels försvinner barnen ofta från gården när de blir vuxna, för det mesta spårlöst. Den andre Håkan Håkansson (född 1739) hade en bror, Peter, som bodde på gården med fru och barn. De döpte traditionsenligt sin äldste till Håkan men näste fick heta Anders, som i övrigt inte förekommit sedan en Anders Persson dog 1682. De försvinner så småningom från gården och jag har inte lyckats hitta dem igen. En gren jag dock lyckats följa är ättlingarna till Håkan Pederssons (född 1668) äldsta dotter Sigrid. Hon gifte sig med Jon Svensson Frisk i Helgaryd och deras ättlingar finns oavbrutet på den gården t.o.m. åtminstone mitten av 1800-talet. En ättling utvandrade till USA och därifrån härstammar den amerikan vid namn David Harvey Brown som för ett antal år sedan var i Sverige och då besökte Knivshult. Från denna släkt härstammar också skalden Viktor Rydberg, vars far hette Jöns Frisk och var född i Rogberga. Namnet Frisk är ett gammalt soldatnamn som denne Jöns Frisk bytte mot Rydberg, efter Helgaryd och Rogberga, när han befodrades till underofficer. Viktor hade inga syskon och själv fick han inga barn så den grenen av släkten Frisk slutar där. (Viktor Rydberg finns tyvärr inte med i uppräkningsöversikten över släkten eftersom jag inte vet namnet på hans farfar och därmed inte kan placera in honom på rätt ställe.)

KÄLLFÖRTECKNING

Handskrifter

Kyrkoböckerna över Rogberga socken. Födelse-, död- och vigselbok från 1666 och husförhörlängder från 1730-talet.

Tryckt material

Ström, Thure: Rogberga socken. Jönköping 1949.

Rogberga kyrka 100 år. Jubileumsskrift. Utgiven av Rogberga kyrkoråd. Jönköping 1969.

Otterbjörk, Roland: Svenska förnamn. Stockholm 1979 [första tryckningen 1964]

Pamp, Bengt: Ortnamnen i Sverige. Lund 1988 [1974]. Studentlitteratur.

Svenskt biografiskt lexikon del 9. Utgivet av Otto Sjögren. Stockholm 1883. F. & G. Beijers förlag.

Svenska män och kvinnor del 6. Huvudredaktör Torsten Dahl. Stockholm 1949. Albert Bonniers förlag.

Övrigt

Kartan är hämtad ut Thure Ströms Rogberga socken.

Fotot på Klas Håkansson kommer från jubileumsskriften över Rogberga kyrka.

Övriga foton är privata.

SLÄKTEN FRISK PÅ HELJARYD

Jon Svensson Frisk

g.m. Sigrid Håkansdotter född 1695 på Knivshult

- Petter född 1722, död ung

- **Jöns** född 1724

- **Håkan** född 1735

- Kierstin född 1737

- Sigrid född 1740

- Lena född 1744

Jöns Jonsson Frisk född 1724

g.m. Lirken Larsdotter född 1738

- **Jöns född 1759**

- Sigrid född 1762

- Sven född 1765

- Peter född 1770

- Stina född 1772, död ung

- Stina född 1774

- Lars född 1777

Jöns Jönsson Frisk född 1759

g.m. Ingrid Pehrsson född 1759

- Jöns född 1787

- Stina född 1790

- **Catharina** född 1792

Catharina Jönsdotter Frisk född 1792

g.m. Nils Ifvarsson född 1788

- Sven född 1812

- Elisabeth född 1815

- Anders Johan 1818-1818

- Johan född 1821

- Maja Lena född 1824

- Sven född 1827

- Stina Greta född 1831

- Otto född 1834

Håkan Jonsson Frisk född 1735

g.m. Lisa Claesdotter född 1743

- Sven född 1765

- **Anders** född 1767

- Claes född 1773

- **Jöns** född 1776

- Peter född 1783

- Lisa född 1786

Anders Håkansson Frisk född 1767

g.m. Lisa Jönsdotter född 1783

- Catharina född 1802, död ung

- Lisa född 1805

- Lena född 1807

- Catharina född 1809

- Stina född 1812

- Maria född 1814

- Sara Greta född 1817

brodern:

Jöns Håkansson Frisk född 1776

g.m. änkan Ingrid Persdotter född 1759

- Lena född 1796

- Ulrica född 1800

- Maja född 1806